

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2011. szeptember 20. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt **I.rendű vádlott és társai** ellen indított büntetőügyben a **Békés Megyei Bíróság** 2011. évi március hó 17. napján kihirdetett **13.B.262/2010/69.** számú **ítéletét m e g v á l t o z t a t j a** az alábbiak szerint:

Az I. r. vádlott cselekményeit emberölés bűntette kísérletének [Btk. 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) és h) pontja] minősíti, esetében a halmazati büntetésre utalást **mellőzi.**

A II. r. vádlott fegyházának tartamát 6 (hat) év 6 (hat) hónapra **súlyosbítja.**

A Békés Megyei Rendőr-főkapitányság bűnjelkezelője által T-15/2009. tételszám alatt bevételezett 1-26. sorszám alatt kezelt bankjegyeket III. r. vádlott (Település, utca, házszám szám alatti lakos) részére kiadni rendeli, de **1. sz.** és a **2. sz.** magánfelek által bejelentett polgári jogi igény biztosítására visszatartja.

Figyelmezteti a magánfeleket, hogy a polgári jogi igény biztosítását szolgáló visszatartást meg kell szüntetni, ha a magánfél a megállapított teljesítési határidő lejártától számított hatvan napon belül nem kért végrehajtást, illetőleg a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása esetén hatvan napon belül nem igazolja, hogy a polgári perben biztosítási intézkedés iránti kérelmet nyújtott be.

Az fizetendő illeték összegét mindkét magánfél esetében 1.000.- (egyezer) forintban állapítja meg.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztésbe az I-II. r. vádlottak által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítja.

Kötelezi az I. r. vádlottat a fellebbezési eljárás során felmerült 7.500.- (hétezer-ötszáz) forint, a II. r. vádlottat forint 9.660.- (kilencezer-hatszázhatvan) forint, a III. r. vádlottat 12.900.- (tizenkettőezer-kilencszáz) forint bűnügyi költség megfizetésére külön felhívásra az állam javára.

Megállapítja, hogy a III. r. vádlott lakcíme: (irányítószám, Település, házszám).

Az ítélet ellen fellebbezésnek **nincs helye.**

INDOKOLÁS:

Az elsőfokú bíróság az I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés büntettének kísérletében [Btk. 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés h) pontja], társtettesként elkövetett rablás büntettében [Btk. 321. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] és testi sértés büntettében [Btk. 170. § (1) és (4) bekezdés], ezért, mint többszörös visszaesőt - halmazati büntetésül - életfogytig tartó fegyházra és a közügyek gyakorlásától 10 év időtartamú eltiltásra ítélte.

Megállapította, hogy a vádlott legkorábban 30 év letöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

Az I. r. vádlott vonatkozásában beszámítani rendelte a 2009. december 8. napjától 2011. március 17. napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett rablás büntettében [Btk. 321. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], ezért őt 5 év fegyházra és a közügyek gyakorlásától 5 év időtartamú eltiltásra ítélte.

A II. r. vádlott vonatkozásában beszámítani rendelte a 2009. december 8. napjától 2011. március 17. napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A Szarvasi Városi Bíróság 5.B.165/2009/2. számú ítéletével a II. r. vádlottal szemben kiszabott 1 év fogház végrehajtását elrendelte.

A III. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett rablás büntetében [Btk. 321. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], ezért őt 2 év 3 hónap börtönre, a közügyek gyakorlásától 2 év időtartamú eltiltásra ítélte.

Bf.I.223/2011/12.

A III. r. vádlott által kiszabott börtön időtartamába beszámította a 2009. december 8. napjától 2011. március 17. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Kötelezte az I. r. vádlottat, hogy **1. sz.** magánfélnek az ítélet jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül fizessen meg 87.631.- forintot és az államnak 700.- forint le nem rótt eljárási illetéket, míg az I., II. és III. r. vádlottaknak, hogy a **2. sz.** magánfélnek az ítélet jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül fizessenek meg egyetemlegesen 33.000.- forintot és az államnak 700.- forint le nem rótt illetéket.

A megyei bíróság a **2. sz.** magánfél polgári jogi igényének érvényesítését ezt meghaladóan egyéb törvényes útra utasította.

A megyei bíróság a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság bűnjelkezelője által T-15/2009. tételszám alatt bevételezett 1-12. sorszám alatt kezelt 12 darab bankjegyet, összesen 47.500.- forint értékben **1. sz.** és a **2. sz.** magánfelek által bejelentett polgári jogi igény biztosítására visszatartotta.

A megyei bíróság a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság bűnjelkezelője által T-15/2009. tételszám alatt bevételezett 13-26. sorszám alatt kezelt 13 darab bankjegyet, összesen 14.000.- forint értékben a **2. sz.** magánfél által bejelentett polgári jogi igény biztosítására visszatartotta.

A megyei bíróság rendelkezett a Békés Megyei Bíróság bűnjelkezelője által Bj.I/26/2010. tételszámon bevételezett 1-13. sorszám alatti bűnjelekről, valamint a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság bűnjelkezelője által a nyomozati iratok 559. oldalán található bűnjeljegyzékben szereplő 1/2010. tételszámon bevételezett 1-3. sorszám alatti bűnjelekről.

Kötelezte az I., II. és III. r. vádlottakat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az első fokú ítélet ellen az ügyész a II. r. vádlott terhére, vele szemben kiszabott büntetés súlyosbítása érdekében jelentett be fellebbezést.

Az I. r. vádlott és védője eltérő minősítés miatt, a cselekmény életveszélyt okozó testi sértés büntettként történő minősítése, másodlagosan enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

A II. r. vádlott és védője enyhítésért, enyhébb végrehajtási fokozat érdekében, míg a III. r. vádlott védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítés érdekében fellebbeztek.

A fellebbezési nyilvános ülésen eljáró ügyész - fenntartva a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.158/2011/1-II. számú átiratában írtakat - az ügyész által bejelentett fellebbezést fenntartotta, és az ítélet II. r. vádlott tekintetében ennek megfelelő megváltoztatására tett indítványt. E mellett indítványozta, hogy az I. r. vádlottnak a cselekményét az ítélet tábla a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) és h) pontja szerint minősülő emberölés büntette kísérletének minősítse.

A bejelentett ügyészi fellebbezés alapos, és helytállóak a fellebbviteli főügyészség átiratában írtak is, míg a vádlotti és védői fellebbezések alaptalanok.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján felülbírálván az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértést nem észlelt. Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállást a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja szerint az iratok egybehangzó adatai, illetőleg a III. r. vádlott fellebbezési nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján az alábbiak szerint kiegészítette, illetve helyesbítette:

Az I. r. vádlottat a Szarvasi Városi Bíróság az 1995. április 27-én jogerős 4.B.315/1994/8. számú ítéletével lopás büntette miatt, mint többszörös visszaesőt 1 év börtönre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Ezt követően a Szarvasi Városi Bíróság az 1996. december 12-én jogerős 4.B.219/1995/6. számú ítéletével lopás büntette miatt, mint többszörös visszaesőt 1 év börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Ezt a két szabadságvesztés büntetést a Szarvasi Városi Bíróság az 1997. február 25-én jogerős 4.B.353/1996/2. számú ítéletével összbüntetésbe foglalta és annak tartamát 1 év 11 hónap börtönben állapította meg.

A tényállás ez irányú kiegészítése az egységes bírói gyakorlat miatt szükséges. Az ezt rögzítő BH 2000. 532. számon közzétett jogeset szerint a sokszorosán büntetett terhelt esetében több évtizedre visszamenően ugyan szükségtelen az ítélet tényállásában taxatív felsorolni a terheltre vonatkozó erkölcsi bizonyítványban részletezett alapítéletek és összbüntetési ítéletek adatát, e helyett elengedő a megelőző elítélések lényeges körülményeire, illetőleg a terhelt bűnöző életvitelének a jellemzőire való utalás. Nem mellőzhető

Bf.I.223/2011/12.

ugyanakkor a különös és többszörös visszaesői minőséget megalapozó elítélések adatainak az ítéleti tényállásban való feltüntetése.

Ezen túlmenően a tényállás kiegészítését indokolta az is, hogy a bűnösségi körülmények körében az ítélet tábla a későbbiekben írtak szerint súlyosító körülményként értékelte azt, hogy az I. r. vádlott a többszörös visszaesést megalapozó büntetésen kívül is volt büntetve, melynek a tényállásbeli alapja szintén hiányzott.

A III. r. vádlott jelenleg a (munkahely megnevezése)-ben dolgozik csontozóként, a havi jövedelme nettó 90-95.000.- forint. A kiskorú gyermekének az eltartásához jelenleg havi 5.000.- forint tartásdíj fizetésével járul hozzá.

Az első fokú ítélet 6. oldal 3./ pontjának alulról a 4. bekezdését azzal egészíti ki, hogy a szűrőcsatorna 7 - 8 cm hosszúságú volt, míg a sértett hasüregében kb. fél liter vér gyülemlett össze (nyom. ir. 699. o 2. bek. és nyom. ir. 693. o. 2. pont.)

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan, így azt a fenti helyesbítésekkel és kiegészítésekkel a másodfokú eljárásban az ítélet tábla elfogadta.

A III. r. vádlott védőjének a védencével szemben bűnsegédként elkövetett rablás büntette miatt emelt vád alóli felmentés érdekében bejelentett fellebbezése tekintetében megállapítható, hogy az a bizonyítékok mérlegelése ellen irányul. Azt sérelmezi ugyanis, hogy az első fokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a III. r. vádlott ténylegesen nem biztosította figyellel a cselekményeik elkövetésekor az I. és a II. r. vádlottakat, ugyanis időközben meggondolta magát.

Az irányadó tényállás szerint a III. r. vádlott az I. és a II. r. vádlottakat a cselekményük megkezdésekor - az előzetes megállapodásuknak megfelelően - figyellel biztosította. Így az I. és a II. r. vádlottak ennek tudatában vitték véghez a cselekményeiket. Arról, hogy a III. r. vádlott ezt követően meggondolta magát, már nem szereztek tudomást, így mindketten abban a tudatban valósították meg a tényállásszerű magatartást, hogy a III. r. vádlott őket figyellel biztosítja. Ebből következően nincs jelentősége azoknak a tényeknek, hogy a III. r. vádlott meggondolta magát, illetve, hogy milyen távolságra tartózkodott a bűncselekmény elkövetésének helyszínétől.

A bizonyítékok helyes értékelésével megállapított tényállásban írtakat támasztotta alá az a tény is, hogy a bűncselekménnyel megszerzett pénz 1/3-át az I. és a II. r. vádlottak az általuk figyelőnek gondolt III. r. vádlott részére adták át.

Mindezekből következően a III. r. vádlott felmentésére irányuló védői fellebbezés eredményre nem vezethetett.

Nem osztotta az ítélőtábla az I. r. vádlott és a védője által bejelentett, eltérő minősítést célzó fellebbezéseket sem. Megítélése szerint a megyei bíróság helyesen vont le következtetést az I. r. vádlott ölési szándékára, hiszen a feltárt körülmények - a 15. számú Irányelv figyelembe vételével - ezt megállapíthatóvá tették. Nem osztotta az ítélőtábla a védő azon álláspontját sem, hogy az I. r. vádlott a támadott testtájékra irányuló szúrással nem támadott létfontosságú szerveket. Köztudomású, hogy a hasi tájékon létfontosságú szervek helyezkednek el, melyek közül bármelyiknek a közepes-nagy erővel történő megszúrása az élet ellen irányuló támadásnak tekinthető, így az ölési szándékot mutatja.

Az I. r. vádlott cselekményének minősítését illetően az ítélőtábla nem osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, miszerint az I. r. vádlott részecselekményei időben elhatárolódtak egymástól.

A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a teljes rablási cselekmény, így az I. r. vádlott cselekvősége is alig néhány percig tartott. A sértett hasba szúrása a rablás elvételi mozzanata után közvetlenül, lényegében a bolt elhagyásával egy időben történt meg. Ez azt mutatja, hogy az ölési cselekményre - a szúrással - a megszerzett pénz megtartása érdekében került sor, kizárólag a sértett utólagos, segítségkérő magatartásának a megakadályozása érdekében. Az I. r. vádlottnak tehát az volt a célja, hogy a sértett a rablást követően ne tudjon kimenni az utcára, és ne tudjon más személyekhez segítségért fordulni.

Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy csak akkor nem állapítható meg a nyereségvágyból elkövetett emberölés egy rablási cselekmény esetén, ha a sértett életének kioltása az idegen dolog megtartása végett alkalmazott erőszak után térben és időben ténylegesen elkülöníthető módon, e cselekmény büntetőjogi következményének az elkerülése céljából kerül sor. Ilyenkor a rablás büntetével halmazatban, az aljas indokból elkövetett emberölés büntette megállapításának van helye (BH 2005. 167.). A térbeli és időbeli elkülönülés jelen esetben azonban egyáltalán nem valósult meg, így az emberölés és a rablás halmazatban történő megállapítására az ehhez szükséges feltételek hiányában nem kerülhetett sor.

Bf.I.223/2011/12.

Téves a megyei bíróság azon álláspontja is, miszerint az I. r. vádlott a cselekményével a maradandó fogyatékoságot okozó testi sértés büntettét is megvalósította. Az I. r. vádlott a sértett elleni, testi sértés okozását okozó magatartása ugyanis szintén

beleolvad az ölési cselekménybe, így önálló értékelésére nincs törvényes lehetőség. Az állandó bírói gyakorlatot megjelenítve a BH 2003. 138. számú jogeset is iránymutatást ad a testi sértésre irányuló magatartásnak az emberölésbe történő beleolvadására.

Ennek megfelelően az ítéletábra arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú bíróság az I. r. vádlott bűnösségét ugyan helyesen állapította meg, de cselekményét nem a törvénynek megfelelően minősítette. Így, osztva a főügyészi indítványban írtakat, azt a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés b) és h) pontja szerint minősülő nyereségvágyból, különös visszaesőként elkövetett emberölés büntette kísérletének minősítette. Ennek megfelelően a rendelkező részben az I. r. vádlott esetében a halmazati büntetésre utalást mellőzte.

A II. és III. r. vádlottak tekintetében a megalapozott tényállásból helyesen következtetett az elsőfokú bíróság mindkét vádlott bűnösségére és a cselekményeiket is a törvénynek megfelelően minősítette.

Ami a büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság által értékelt bűnösségi körülményeket illeti, azok helyesbítésre, illetve kiegészítésre szorultak.

Az ítéletábra mellőzte az enyhítő körülmények köréből az I. és III. r. vádlottak vonatkozásában a beismerésre utalást, ugyanis egyikük esetében sem terjedt ki a bűnösségre.

Az I. r. vádlott esetében mellőzte a súlyosító körülmények köréből a különös és többszörös visszaesői minőségre hivatkozást is, hiszen ezeket a megyei bíróság már egy ízben értékelte, így az ismételt figyelembe vételük a kétszeres értékelés tilalmába ütközne. E helyett a tényállás kiegészítés alapján az I. r. vádlott többszörös visszaesésen túli elítélését értékelte további súlyosító körülményként. Mellőzte a súlyosító körülmények köréből az I. r. vádlott kezdeményező szerepére történő utalást, ugyanis erre adat nem található az iratok között.

Az I. r. vádlott esetében további súlyosító körülményként értékelte a bűnöző életmódját, a garázda, gátlástalan elkövetést, valamint azt, hogy cselekményével kárt is okozott a sértettnek, aki ezt polgári jogi igény útján érvényesítette. A cselekménye kétszeres minősülését, valamint a társtetteskénti és csoportos elkövetést is súlyosító körülményként értékelte, mely utóbbival kapcsolatban rámutat arra, hogy mivel a rablási cselekménye tekintetében ez nem volt minősítő körülmény, ezért nem ütközik a kétszeres értékelés tilalmába a bűnösségi körülmények körében történő figyelembe vétele.

A II. r. vádlott esetében további súlyosító körülményként értékelte a társtettesként, illetőleg a csoportos elkövetést, míg a III. r. vádlott esetében a csoportos elkövetést.

Az ítélőtábla álláspontja szerint az így kiegészített és helyesbített bűnösségi körülmények mellett az I. r. vádlott cselekményében, illetőleg személyében fennálló társadalomra veszélyességhez mérten arányos fő- és mellékbüntetést szabott ki az elsőfokú bíróság, ebből következően ezeknek az enyhítésre nem látott lehetőséget.

A II. r. vádlottal szemben, aki felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt, társtettesként, csoportosan követte el a cselekményét, és ezen túlmenően is büntetett volt, aránytalanul enyhe főbüntetés került kiszabásra. A törvényi minimumban meghatározott mértékű szabadságvesztés ugyanis nem szolgálja kellően a büntetési célokat. Így a fegyházának tartamát 6 év 6 hónapra súlyosbította az ítélőtábla. A II. r. vádlottal szemben kiszabott mellékbüntetés mértékét azonban arányosnak ítélte.

A II. r. vádlott esetében nem látott olyan - akár a személyében, akár a cselekményben - feltárható okot, amely a vele szemben kiszabott szabadságvesztés enyhébb végrehajtási fokozatban történő végrehajtását tenné lehetővé, így az erre irányuló fellebbezéseknek nem adott helyt. A büntetés fele részének a felfüggesztésére irányuló indítvány sem foghatott helyt. Helytállóan foglalt állást a megyei bíróság akkor, amikor a bűncselekmény elkövetésekor hatályban volt - enyhébb - törvényt alkalmazta a II. r. vádlott vonatkozásában. A cselekmény elkövetését követően a Btk. módosítása miatt jelenleg szigorúbb szabályokat tartalmaz. Így a 2010. július 23-tól hatályos ún. középértékes büntetés kiszabásra figyelemmel a II. r. vádlott esetében súlyosabb lenne az elbíráláskori törvény, amely a fele részben felfüggesztett szabadságvesztést is szabályozza, ezért ennek az alkalmazására nem nyílt törvényes lehetőség.

Ami a III. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítésére irányuló fellebbezést illeti, megállapítható, hogy az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott szabadságvesztéssel az elsőfokú bíróság messze figyelembe vette azokat az enyhítő körülményeket, amelyek a III. r. vádlott esetében feltárhatók voltak. A csoportos elkövetés, mint további súlyosító körülmény mellett arányos fő- és mellékbüntetés került a III. r. vádlottal szemben kiszabásra.

Bf.I.223/2011/12.

A jogszabályi hivatkozásokat illetően az elsőfokú bíróság a II. r. vádlott tekintetében a fegyház fokozatra pontatlanul utalt, mivel az a Btk. 42.§ (2) bekezdés b/2) pontján alapul. Helytelenül hivatkozott a feltételes szabadság kedvezmény tekintetében

alkalmazott jogszabályhelyekre a I. r. vádlott esetében. Helyesen a Btk. 47/A. § (1) és (2) bekezdésén alapul a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés.

Az elsőfokú bíróság nem a törvénynek megfelelően rendelkezett a polgári jogi igény biztosítására visszatartott pénzösszegekről, ugyanis nem rögzítette, hogy amennyiben a visszatartásra rendelkezésre álló időtartam eltelik és a magánfelek nem érvényesítik a polgári jogi igényüket, akkor az összeget kinek kell kiadni. Elmaradt az ezzel kapcsolatos törvényes figyelmeztetés is, amelyet a Be. 157. § (2) bekezdése tartalmaz, így ezeket az ítéletábra a rendelkező részben pótolta.

Tévesen állapította meg a fizetendő illetékek összegét is, ugyanis nem az Itv. 38. §-ának megfelelően az igény érvényesítéskori - 2010. január 1-től hatályos - 10.000.- forint minimum illetékösszeget, hanem az elkövetéskori 7.000.- forintot vette alapul. Így a fizetendő illetékek összegét is helyesbítette az ítéletábra.

Pontatlan az Illetéktörvény felhívott rendelkezése is, helyesen az 58. § (1) bekezdésének c) pontja alapján került sor a mérsékelt illetékösszegek megállapítására, így ezt az ítéletábra helyesbítette.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben írtak szerint a Btk. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az I. és II. r. vádlott által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a Btk. 99. § (1) és (2) bekezdése alapján a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította.

Az I., II. és III. r. vádlottak kirendelt védőinek a fellebbezési nyilvános ülésen felmerült díjával keletkezett bűnügyi költséget a rendelkező részben megállapította, mely összegnek a megfizetésére az I., II. és III. r. vádlottakat a Be. 381. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 338. § (1) és (3) bekezdése alapján külön-külön kötelezte.

Az ítéletábra a III. r. vádlott fellebbezési nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján megállapította lakcímét.

Szeged, 2011. szeptember 20.

Dr. Hegedűs István s.k. Harangozó Attila s.k. Dr. Nikula Valéria s.k.
a tanács elnöke a tanács tagja, előadó a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.223/2011/12. számú ítélete és a Békés Megyei Bíróság 13.B.262/2010/69. számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része, 2011. szeptember 20. napján jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2011. szeptember 20.

Dr. Hegedűs István s.k.
a tanács elnöke